

8-ше (3448) №,
2020 ий 22 февраль,
шуматкече.

Шочмо эл, поршык да чин берг!

Будь готов/

ЯМДЕ-ЛИЙ

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

0+

Республиканское бюджетное общеобразовательное учреждение
Муниципальная общеобразовательная школа №16 города Йошкар-Олы»

Школа №16

1959 год

Фотошто: Йошкар-Оласе
16-шо номеран школыны
5-ше «Б» классыны же чыла
«5»-лан тунемше, юнармеец,
«Орлы» командыны командирже
Ульяна Наумова. Тудо Йоча да
самырык-влак технике усталык
республиканский рүдерын
«Юный радиист» кружокшын ик
эн уста радиистше, 3-шо юно-
шеский разрядым налын, Морзе
азбукум сайын пала. «Военный
радиист» спорт да патырлык рес-
публиканский модмаште 2-шо
верыш лектын. Скоростной радио-
телеграфий дene всероссийский
танасымаште (Екатеринбург ола)
«Отличное качество передачи»
грамота дene палемдалтын.

Л.ГРИГОРЬЕВАН фотожо.

Фотопроект

ПОДПИСКЕ

«Ямде-
лий» газет-
лан кажне тылзын 15-ше
числа марте
почто отделе-
нийлаште
возалташ
лиеш.
Индекс -
П4696.

Лудса:

Йошкар-Оласе
16-шо номеран школышто
«Юнармий» толкын
могай пашам шукта?

МАУ9.RU
Интернет-сайтыште
сар нерген түрлө уверым
лудын кертыда.

Сенымашын лого-
типше мом ончыкта?

Йоча-влак сар нерген
шонымашыштым возат.

«Пётр I» рубри-
кина умбакыже шуйна.

Юнкорна-влакын кугезе
ковашт сар жапым
шарналтат.

23 февраль -
Шочмо элым аралышын
кечкүже. Коча, ача, иза-
влак, налза
саламымашым!
6

Икымше марий
погын нерген пален
налнеда - тиде
лаштыкым почса.

7

Реклама.

Авторыны фотожо.

Йўлам аралат

Конга – портын чонжо. Тудо шокшым пуышо, суртыйн аралыше. Конга нерген шуко калыкмутым, поро шомакым 12 февральыште Күжәнгер районында колаш лийин. Тушто «Конга пайрем» районынко фестиваль тенин кандашымше гана эртаралтын. Шернур районынко фольклор коллектив-влак да тыгак вес районла гыч толшо уна-влак весела күштимаш, калык муро, йўла-влак дene калыким куандаренит. Күжәнгер район Шўдымарий школа пеленисе фольклор ансамбльиши коштши ўйр-рвезе-влакым районынко мероприятийлаште чўчкыдын ужаш лиеш. Ты пайремат нунин деч посна эртаралын оғыл. Изи артист-влак мариј йўла нерген «Шинчымаш кас» сценким модыныт (**снимкиште**).

– Ме кажне йўлам тунемына. Калык мурым мурена, күштена, тыгак сценке-влакым шындана. Шочмо йылмым, йўлам арален кодымо шонымаш дene ты ансамбльим чумырымо. Йоча-влак чыланат марла кутырат, ансамбльиши куанен коштит, – ойла ансамбльим вуйлатыше И.Н.Горинова.

Е.ИВАНОВА.

Лўдыкшо 112

ситуаци-
йишке логалында, корно туткарам, пожарым, преступленийим але общественный порядким пудыртимашым шекланенда, медицине полыш кўлеш гын, йынгитртыза.

- ✓ 112 номер сутка мучко пашам ышта.
- ✓ Мобильный, стационар телефон, телефон-автомат гыч яра да SIM-карте деч посна йынгитрташ лиеш.
- ✓ 112 номер справке службо оғыл. Йоча-влак, уто йодыш дene ида йынгитрте!

7-18 ияш-влак, Кугу Ачамланде сарыште Сенгымашлан 75 ий да Россий МЧС-ын
Марий Элысе Тўн управленийжылан 30 ий темме лўмеш «Тул модыш оғыл!» йоча усталык смотр-конкурсыш ушныза. Сўретым сўретлаш, тўрлө поделким ышташ лиеш.
Икимшес этап 17 марта марта шуйна.

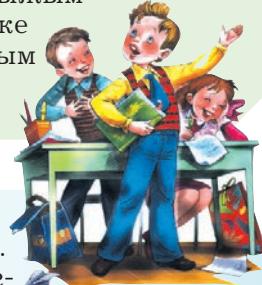
2

«Ямде лий» 2020 ий 22 февраль

Конга – портын чонжо. Тудо шокшым пуышо, суртыйн аралыше. Конга нерген шуко калыкмутым, поро шомакым 12 февральыште Күжәнгер районында колаш лийин. Тушто «Конга пайрем» районынко фестиваль тенин кандашымше гана эртаралтын. Тудын тўн шонымашыже – пашазе профессийн авторитетшым нўлташ.

Чемпионатыш Марий Элысе 32 тулеме тонеж гыч 14-22 ияш 315 ўйр-рвезе ушнен. Эн изи ийготан – Күжәнгер посёлкысо 1-ше номеран школа гыч Иван Головин. Тудо кермычым оптымаште мастьарлыким терген. Тиде пашалан пел ий ончыч шўманын. Туныктышишко – Е.Н.Дудина.

Ончыкыжым рвезе шке гыч портым чонаш шона.

Ик еш семын илена

5-ше классында 21 тулеме улана. Ксения Бессонова чыла «визитанлан» тулемеш, индешин ударник улана. Йёратиме урокна – география. Тудым класс вуйлатышына Л.Л.Аканеева вўда. Людмила Леонидовна – пэнгидын йодын моштышо туныктыши. Школында 24 ий пашам ышта. Тушто школа «Живая планета» кружокиши коштына. Тушто школа лесничестве направлений дene пашам шуктена. Ксения Бессонова, Софья Матвеева да Виктория Мшарова лесничестве-влакын конкурсышкышт ушненит. Грамота да пёлек дene палемдалтыни. Йочасадыш коштши ньюга-влакымат оғына мондо. Шукерте оғыл корнышто коштмо правил-влак дene палдараш миенна. Модыш-влакым эртаренна. Ксения Бессонова ден Вика Осипова ДПС инспекторын ролъжым модыныт, а Кирилл Корнилов Буратино лиин.

Софья МАТВЕЕВА, Алина НИКОЛАЕВА.
Волжский, Пётъял.

Йошкар-Оласе
Т.И.Александрова лўмеш
11-ше номеран лицей
«Александровские чтения»
республиканский шанчепрактике конференцийим
эртара. Туныктышо, студент да тулеме шымлыме пашашт дene ушнен
кертыт. Йодмашым да
шымлыме пашан тезисшым
10 марта марте alchte-
nia@mail.ru электрон
почтыш колтыман.

Йошкар-Оласе 21-
ше номеран школын, 11-
ше номеран лицейин,
Козьмодемьянск оласе
«Дарование» школ-
интернатын, Курсыкмариј
районынко Микрак школын
музейштим Российской эн
сай школ тоштерже
радамышке пуртенит.
Тидым Моско оласе
Сенгымашын тоштерже
эртара. Ушнаш кумылда
уло гын, уверым victory-
seum.ru/projects/school-
museum сайтыште ончиза.

Юнармеец лияш – куан да чап

2020 ий –
Шарнымаш да
чап идалык.

Фотом школ архив гыч налме.

«Юнармий» йоча да самырык-влак всероссийский военно-патриотический толкын 2016 ийштэ виянгаш түнгалин. Йошкар-Оласе 16-шо номеран школышто тунемше-влак Марий Элынште эн ончыч юнармеец радамыш ушненыйт (2017 ий). Школышто «Юнармий» толкынным директорын воспитательный паша шотышто алмаштышыже, «Юнармий» рүдоласе штабын енгже О.А.Алдынова вуйлатада.

— Школна «Юнармий» толкынын пашажым вияндыши инновационный площадкылан шоталатеш, — ойла Ольга Александровна. — Марий Элысе МЧС дene кылым кучена. Йоча-влак МЧС-ын историйже, военный технике дene палыме лийиных. Тений Йошкар-

Оласе «Азимут» йоча да самырык-влак рүдер дene вашкылым ышитенна. Ёдыр-рвезе-влак спорт ориентирований дene шинчымашым налым, икымше полышым пуаш тунемыйт. Түрлө таңасымашке ушнат, сенъимаш-влак дene куандарат. Кажне кечин строй дene коштыт, автоматым писын погымо да рончымо мастерлыккыштым вияндат.

5-ше «Б» классын командирже — Ульяна Наумова. Тудо йолташыже, туныктышыжо-влакын ўшаныштым сулашак тырша. «Ме 3-шо классынште тунемме годым юнармеец радамыш ушненна. Товатлыме мутым ойленна, — каласкала Ульяна. — Шкенан девизна, мурына уло. Юнармеец лияш — куан да чап. Йолташем-

влак чолга ултыт. Чылан спорт дene кылым кучат, түрлө кружокыш коштыт. Костя Васильев спорт ориентирований дene ятыр сенъимашке шуын. Шукерте огыл «Весёлые эстафеты» олале спорт турнирыште таңасенна. «Дружная команда» таңасыште сенъишши лектынна».

Йошкар-Оласе 16-шо номеран школышто тунемше-влак Оборонно-массовый да военно-патриотический паша месячник годым кумло утла мероприятийим эртартеныт.

Л.ГРИГОРЬЕВА.

Снимкиште: 16-шо номеран школын юнармеецше-влак — Марий Элын шочшыжо, Түнямбал танк биатлонышто Россий сборныйин командирже, лейтенант Дмитрий Иванов дene пырля.

Марий Эл Республикиште 92 кадет класс, 83 военно-патриотический клуб, 144 юнармий отряд уло. Чылаже 8 түжем 600 наре йочам авалтыме.

Шучко жап ок мондалт!

Сар... Шучко мут! Лўйкалымаш да пудештары маш, шикш да мланде, айдеме вўр дene варналтше Кугу Ачамланде сар! Ныл ий шуйнышо шучко жап нигунамат ок мондалт. Сареш моткоч щуко миллион ен вуйжым пыштен, нунын кокла гыч — 26 миллион утла совет калык. Марий кундемна гыч Кугу Ачамланде сарыш 140 түжем утла ен каен. Тышечын 74 түжемже шочмо мланыш, шочмо суртыш пўртылын огыл. Совет калык але марте уждымо патырлыким, пеңгзыдылыким ончыктен. Нунын Шочмо элым йоратымышт түн вий лийин да тушман ваштареш уло ўнар дene кредалаш полшен.

Эльмир АНИСИМОВ.
У Торъял, Токтарсола.

Сенъимашлан — 75 ий

«Ямде лий» 2020 ий 22 февраль

3

МАУ9.RU Интернет-сайт
тыште Кугу Ачамланде
сарыште Сенъимашлан 75 ий
теммылан польеклалтше түрлө
уверым верандат. Сар нерген
мурым кольшташ, ола-герой
нерген пален налаш лиеш.

2020 ий – Шарнымаш да чап идалык.

Кунам шемер
айдеме шүм-кыл
шолын,

Карген войнам, мир верч кучедалеш.
Ом ойло весым,

тидын дечын молым.
Түнште мирым аралаш күлеш.
Тетла тыгай жап ынже тол мемнан дек.
Тек ынышт код йоча-влак тулыкеш.
Тек сар тул дене ынже йүлө мланде.
Тый, тыныс илыш,
шарле кумдыкеш...

В.ИСЕНЕКОВ.

Сенгымашын логотипше
стрелкыла гыч шога. Тыгай
стрелкыла дене сар годым

совет войска-влакын генштабласе
карталаштышт военный манёвр-влакым
ончыктенит. Стрелке-влак совет вой-
ска-влакын, тушманым сенен, ончыко
кайымышт нерген ушештарат. Йошкар
түс Сенгымаш тистын түсшылан
кельштаралтын. Ош түс тыныслыкым,
арулыкым, шошым ончыкта.

Блокадыс кинде

Кугу Сенгымашлан
75 ий темме
вашеш школышто түрлө
мероприятий эртаралтеш. Историйым тунык-
тышо З.Ф.Богданова класс шагат годым
«Блокадыс кинде» акцийым эртарыш (**сним-
кыште**). Акцийын символжо – 125 грамм
кинде. Школышто 125 грамм киндым йошкар
куэм дене леведме ўстембаке пыштыме.
Воктеньже – блокадыс киндин рецептше.
Туныктышина Ленинградыс блокаде нерген
каласкалыш, видеороликым ончыктыш. Зоя
Федоровна мемнан ял гыч Ленинградым ара-
лымаште лийше-влак нерген палдарыш.

Мероприятий чонешна кугу кышам кодыш.
Полина ПЕТУХОВА.
У Торъял, Кузнец.

Сенгымашлан – 75 ий

«Ямде лий» 2020 ий 22 февраль

Фотом Интернэт-гыч наим

**A
В
А
Н
Г
А
Р**
– армейская
– воля
– атака
– напор
– гордость
– активность
– России
– дозор

Йошкар-Ола
воктенысе
«Күян энгер»
санаторий-
профилакто-
рий пелен
самырык-вла-
кам военно-патриотизм
шүлүшшөштөн воспитатлыше
«Авангард» тунеммем-
методике рүдер почыл-

теш. Түштө кугурак
класслаште ту-
немше-влаклан воен-
ный сбор эртарал-
таш түнгалиш. Салтак
радамыш каяш
ямдылалтше-влак
түнгалиш шинчымашым
налыт. Кадет да юнарме-
ец-влак профильный
лагерь сменыш погынат.

Кочам гай лийнем

Кугу Ачамланде сар кажне ешыште
кышам коден, очыни. Мемнан ешнат ёрды-
жеш кодын оғыл. Күгезе кочамын лүмжө –
Николай Фёдорович Шишкин. Тудо 1922 ий
20 майыште Параньга район Эльпанур
ялыште шочын.

1941 ийыште Совет Армий радамыш
налынит. Кочам Ленинград кундемисе
Волхов фронтыш логалын. Кидше сусыргы-
меке, 1942 ийыште мөңгө пörтылышы.
Тудо шкеж нерген каласкалаш
йөрөтөн оғыл, садлан шагал
палена. Ковамын ойлымыж гыч
палем: кочамын медальже да
орденже шуко лийын. Мыят
кочам гай лүддымё лийнем.

Яна АЛЕКСЕЕВА.

Күжәнгер школ.

Совет салтак – герой

Кугу Ачамланде сар нер-
ген кино, книга, вашлиймаш, каласкалы-
маш гоч палена. Сар годым кажне салтак
лүддымылыкым ончыктен, тушман вашта-
реш, илышыжым чаманыде, чот кредалын.
Кажныже сенгымашым лишемдаш полшен.
Совет салтак, чыташ лийдыме нелылыкым
чытен, фашист-влакым сенен. Тыгай под-
виг нигунам огеш мондалт.

Настя ОХОТНИКОВА.

Морко, Корккатово.

Советский районышто
Сенымашлан 75 ий тем-
мылан пёлеклалтше сүрет
конкурсын увертарыме.

Тунемше-влак ик арня сүреттүшт. Нуно
«Никто, кроме нас», «Поклонимся великим тем
годам», «Пусть всегда
будет солнце» теме-вла-
кым ойырен налыныт.

Р.Г.АНТРОПОВА.
түнүккүшү.
Ёрша школа.

Марий Эл
Республикин социаль-
ный виянгаш министерстүүжин данийже
почеш, 2020 ий 1
январьлан республи-
кынте 277 сарын вете-
ранже да 4790 тылын-
труженикше улут.

шарналтен-шарналтен ойлаш түнгали:
«Война түнгалиме годым мый 14 ияш
лийнам. Ачамын сарыш күзе кай-
ымы же шинча ончылнам тачат коеш.
Черле ыле, тоям тоялен, пёрт гыч
лекте. Мый күгүрак икшыве лийнам,
авай – эре пашаште. Ачам авайлан
полшаши да шольо-шүйжарым ончаши
ойлен кодыш. Тылеч вара ачамым
ужаш пүралтын огыл улмаш. Сар
годым ялыште илалше-влак, јдырамаш
да йоча-шамыч веле кодынна. Шуко
паша логалын. Мый фермыште тыр-
шенам, изинек имне дene коштынам.
Кастене салтак-влаклан фронтыши
колташи носким, пижым пидме». Ковам
шуко каласкалыш. Мый, тудым чама-
нен, шып колышт шинчышым.

Настия ИВАНОВА.

Морко, Коркатово.
Снимкыште: ковам ден Артём
шольым.

2020 ий – Шарнымаш да чап идалык.

Падаш онай

Кугу Сены-
машлан 75 ий
темме лўмеш «Оружие победы»
серий кышкарыште 25 тенгеаш
оксам лукташ түнгалият.
Диаметрже – 27 милли-
метр. **Снимкыште:** ТТ
пистолетым шонен лук-
шо, конструктор Фёдор
Токарев лўмеш окса.

Сарын шем кышаже

Кугу Ачамланде сар кажне
енгин чоныштыжо шем кышам
коден. Ковам Клавдия Петровна
Янгелова 92 ияш. Тудо сар годсо
ильышым сайын шарна.
Йодыштрем годым шинчавўдшым
үштыльё да

Кугезе ковам – Пелагея
Ивановна Пичушкина (**сним-
кыште**). Тудо 1933 ий шыжа
тылзын 8 кечинже Шернур
район Пигурык ялыште шочын.
Сар годым уло еш дene
сенымашым лишемдаш полше-
нит. Аваже имне дene шурным
олашке шупшыктен, а кугезе
ковам 9 ияшак, ўшкыжым
вўден, пасум куралын, йытын

култам пидын. Фронтышко колташ солыкым түр-
лен, пижерге ден носким пидын. Пелагея Ивановна
ожнысо ильш нерген шыргыжалын, коклан шир-
тын каласкала. Тудын 16 уныкаже, 17 кугезе уны-
каже улут. Кужу ўмыран лий, ковай!

Юлия УСОВА.

Марий Турек
посёлко.

Исторический
документлан
ўшанаш гын,
Петр I капше 2
метрат 4 санти-
метрыш шуын.
Но тидын годым
тудо 38-ше раз-

Петр I – 350 ий

меран йолчиемым да 48-ше
размеран вургемым чиен.

Петр I келгэ шинчымашым
налын огыл, сандене эре
йонылыш дene возкален.

Чурийвылышыж дene
аважлан, күгүжан вате
Наталья Кирилловна Нарышиналан, келшен толын.

Петр I эрдене 3 але 4
шагатлан кынелын. Пел
шагат пёлем мучко коштын,
вара пашалан шинчын.

Петр I түрлө сомыллан
пижын. Историй гыч пале, тудо
ен-влакын пўйыштым луктеден.
Эсогыл таза пўйымат вожге
шўдьрен луктеден. Ойлат,
йыдалым пидаш толашен, но
ик мужырымат пидын шуктен
огыл.

Петр I патыр лийын, тудо
ший талингам пуч семын
лаштыртэн кертын. Неле
товарым да чоғытый
нётыштман пашам шуктен.

Книгам лудса:

Николай Павленко
«Петр I. «Молодая гвар-
дия» издательство (2005).

Кугезе ковам – Пелагея
Ивановна Пичушкина (**сним-
кыште**). Тудо 1933 ий шыжа
тылзын 8 кечинже Шернур
район Пигурык ялыште шочын.
Сар годым уло еш дene
сенымашым лишемдаш полше-
нит. Аваже имне дene шурным
олашке шупшыктен, а кугезе
ковам 9 ияшак, ўшкыжым
вўден, пасум куралын, йытын
култам пидын. Фронтышко колташ солыкым түр-
лен, пижерге ден носким пидын. Пелагея Ивановна
ожнысо ильш нерген шыргыжалын, коклан шир-
тын каласкала. Тудын 16 уныкаже, 17 кугезе уны-
каже улут. Кужу ўмыран лий, ковай!

Сенымашлан – 75 ий

«Ямде лий» 2020 ий 22 февраль

23 ФЕВРАЛЬ – ШОЧМО ЭЛЫМ АРАЛЫШЫН КЕЧҮЖЕ.

Таза лий

Ачам мыйын эн поро,
Мылам – эн сай йолташ.
Ачаем моткоч виян,
Йөрата пашам ышташ.
Йөрата мемнам,
Шке элжым арала.
Нимо дечат огеш лүд,
Чылалан полша.
Йөратьыме ачамым
Моткочак пагалем.
Таза да пиалан лий –
Тылат мый тыланем.

Елена СЕМЕНОВА.
Национальный президент
школ-интернат.

Изамым йөраторем

Изамын лўмжё –
Женя. Тудо шукертак
школьым тунем пытарен,
Йошкар-Олаште ила,
заводышто пашам ышта.
Кажне каныш кечылан
мемнан деке толеш. Мен
изам дene сай йолташ
улына, ваш-ваш секретым
ойлена, телефон
дene мутланена. Мыйым
гын чот чамана, эре
пёлекым налын конда.
Мыят тудым йөраторем,
тудын дene күгешнем,
23 февраль пайрем дene
саламлем.

Дарья ЗАГАЙНОВА.
Советский, Кельмаксола.

Сенымашлан – 75 ий

«Ямде лий» 2020 ий 22 февраль

Ачана нерген

Ачамын лўмжё – Алексей. Тудо
Лажъял школым тунем пытарен.
Варажым Йошкар-Олаште агро-
номлан тунем лектын. А кызыт
Москошко пашаш коштеш. Тудлан тушто шуко неле паша логалеш.

Ачам мыйым мече дene модаш, компьютер дene пашам ышташ
туныкта. Мыланем мечым, велосипедым пёлеклен.

Мый ачамым йөраторем, пайрем дene саламлем.

Антон АБРАМОВ.

Ачам строительлан пашам ышта. Тудо тора Моско олашке
пашаш кудалыштеш. Ачам у пörtым чонга. Тудо ең-влаклан куа-
ным конда.

Ачамын кидше шортньё, чыла пашалан пеш мастьар. Тудо
мылланнат у пörtым чонга. Вет кажне енын шке сурт-оралтыже,
ешыже лийшаш. Мый ачамым пагалем да йөраторем. Тудын паша-
же эре ушныжо.

Аделина ТЮЛЮПОВА.

Шернур, Лажъял.

Чүчүэмын лўмжё –
Валера. Тудо школышто
тунеммый жодымак шкен-
жым армийлан ямдылен:
каждне кечын эр-кас
куржталын, турниште
упражненийым ыштылын.

2012-2013 ийлаште
армийште служитлен,
вара контракт дene
тушан кодын. «Витязь»
отряд дene Дагестаныште,
Чечняште лийын.
Аня ЛИСКОВА.
Күжэнгер, Руш Шой.

Ачаем

Ачаем пеш весела,
Мурен, күштенат
мошта.
Порын шыматал колта.
Уло ешнам пагала.

Катя ИВАНОВА.
Параңыз, Матародо.
Тұнықтышо –
А.В.МОРОЗОВА.

Пайрем дene!

Ачам Юрий Петрович Йошкар-Олаште
Росгвардийште пашам ышта. Тудын пашаже лўдык-
шо, но күлешан. Тыныслыкым, калык кокласе келшымас-
шым арала. Мый түддени күгешнем. Паша гыч ноен
толеш. Мый ачамым чаманем да умылем. Каныш кечылам
пирля эртарена: сурт кокласе сомылым ыштена, пүртү-
сыш лектына. Ачамым пайрем дene саламлем. Қужу ўмы-
рым тыланем.

Екатерина ГУРЬЯНОВА.

Медведево, Шойбулак.

Съездыш 178 делегат чумырген. Унавлакге шотлаш гын, 200 утла ең толын:
Уфа губерний – 130 ең, Озанг губерний – 19 ең, Виче (Вятке) губерний – 27 ең, Пермь губерний – 1 ең (М.Кансяфаров), Лифляндий – 1 ең (А.Перк).

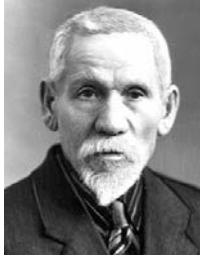

Икымше Всероссийский Марий
Съезд 1917 ий 28 июль гыч 7 август марте (тошто стиль дene 15-25 июльышто) эртен.

Программын ужашыже-влак:

- 1) политике да экономике, социальныи йодыш-влак;
- 2) калык просвещений;
- 3) савыктыш да калык усталик;
- 4) йўла (религий) йодыш.

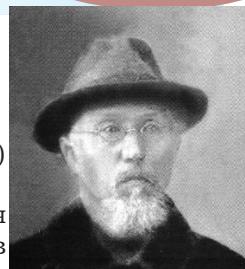
Съездын пунчалже почеш 1917 ий 25 августышто «Үжара» газетым лукташ түнгалиныт. 1918 ий декабрь марте савыкталтын.

Түнгалиныт пыштыше-влак

Валериан
Михайлович
Васильев (Үпымарий)

Павел Петрович
Глэзденёв

Вер: Ўпё (Уфа) губерний, Пүрё (Бирск) ола. Инопродческий учительский школ. Кызытсе Пошкырт кундем.

24 февраль-1 март – Үярня.

Сүретым чылтте.

Үярня мелна

Күлтүт: 600 мл шолтымо вўд, 600 мл шёр, 4 муно, 1,5 стакан ложаш, 1,5 стакан крахмал, 3 совла шўшмўй, 3 совла сакырложаш, 1 изи совла шинчал.

1. Муным луген, сакырложаш ден шинчалым пышташ. Шёрым опталаш, ложаш ден крахмалым ушаш.

2. Тушкак шулыктымо шўшмўй ден шолтымо вўдым опталаш. 30 минутлан кодаш.

3. Мелнам кўэшташ.

Мастар кид

Тыгай Үярня
модыши-влакым
ышты-
за.

«Ямде лий» 2020 ий 22 февраль

Индекс: П4696.
Тираж 1150 экз. Заказ
Формат – А-4-8.
Түг редактор Л.В.СЕМЕНОВА.

https://vk.com/yamde_lii
https://ok.ru/yamde_lii
E-mail: yamde_lii@mari-el.ru
(документ кагазлан),
yamde_lii@mail.ru
(автор-влаклан)
Сайттарин адресше:
ямделий.рф

УЧРЕДИТЕЛЬ-ВЛАК: Марий Эл Республикасыне күлтүр, пе- чать да калык-влакын пашашт шотышто министерстве, «Ямде лий» газет» куғыжаныш уни- тарный казна предпrijатий.

Газетым редакцияныштеги погы- мо да верстлатыме, «Марий Эл Республикасын Правительствин типографийже» ООО-што ямде оригинал-макет гыч савыктыме. Типографийын адресше: 424000, Йошкар-Ола, Комсомольский урем, 112.

Газетым Массовый коммуникаций сферынде да күлтүр наследийим аралымаште законодательствим шуктэн шогымым эскерыше Федеральный службый Приволжский федеральный округусо управленийштыже регистрироватиме.

Номер – ПИ №ФС 18-1999,
2005 ий 10 февральыште пумо.

0+

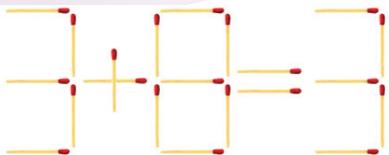
Печатыш пумо жап –
14-00,
фактически – 13-00

Авторын да редакцийын шоныма- шышт тўрлө лийин кертыт. Серыш- влак мёнгеш оғыт колталт.
Ак – кутырен келшыме почеш.
Редакцийын да издательлын адресше:
424006, Йошкар-Ола, СССР Вооружённый
Вийин 70-ше идалыкше урем, 20-шо порт.
Тел. 8(8362) 45-22-82(факс)

- Шахмат тунеммаште полша,
- ойлат Морко район Коркетово
лицеиыште икымше классыште
тунемше-влак Ярослав Яковлев,
Миша Губашов да Богдан
Дмитриев (**снимкиште**). Нуно,
яра жап дene пайдаланен,
каждне кечин шахмат
түнешке у ошкылым
ыштат.

В.СМИРНОВЫН фотожо.

Ик шырпым верже дene
вашталтен, чын вашмутым
ыштыза.

Ориналан
полыша. Тиде сүретыште
чылаже мынвар онто, квадрат,
прямоугольник да треугольник
шылыныт?

Айста модына

Пошкудетым каласе

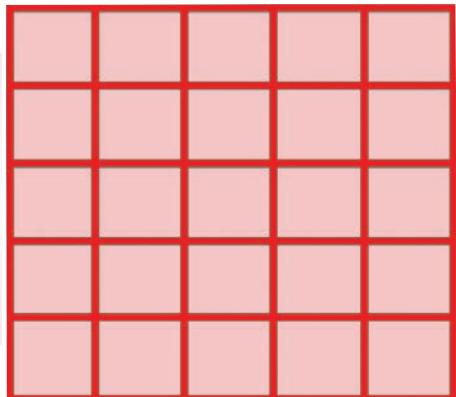
Ик йоча мечым налеш, молышт
йырже шогалыт. Вўдышё мечым
иктаж-кудо модшылан шуа да 0 гыч 10
марте могай-тынат цифрым каласа.

Мечым кучышо ен кок могыр
«пошкудыжын» числа-
жым ойлышаш. Шка-
ланже каласыме цифр
деч изирақым да кугуракым.
Тидын деч вара шке числажым
каласа да мечым весылан
шуа. Мечым кучышо ен
пошкудыжын числажым
йонгылыш ойла гын, модмаш
гыч корангеш.

Интернеттесе сүрет-влакым күчилтмо.

Тиде квадратыш
1 гыч 5 марта
цифр-влакым тиге
верандаш күлеш: числа-
влакын суммышт күшье-
чиң ўлыкат, шола гыч
пурлашкат, ыреслат
икнарак лийже.

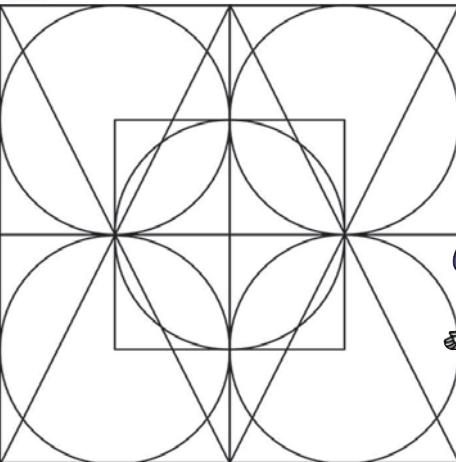

Палыза

Икте
пёртим сүретла,
Весе тулым чеверта.
Күмши сылнешта кавам,
Олык лапым, чодырам...
Öрдүжеш ок код иктат,
Уло кумылын тыршат.

Уло тудын
кум шинча,
Йүдшё-кечыже онча.
Түрлө семын пүялеш –
Мыланна каяш лиеш.

А.БОГДАНОВ.

8 ойыртемым му. Тиде сүрет могай
мультифильм гыч? Умбакыже герой-влак
дene мо лийин, возен колто.

